

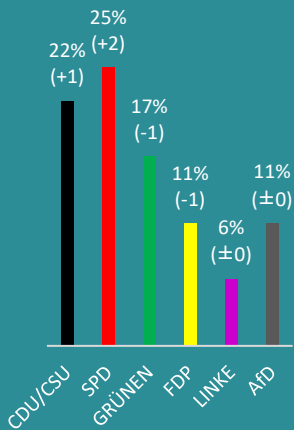
Meines
Holla &
Partners

MH&P WAHL-BRIEFING

BONDSDAGVERKIEZINGEN 2021 | EDITIE 3: DE SECRETARIS-GENERAAL

Aanstaande zondag is het sluitstuk van een woelige en volatiele campagne voor de Bondsdagverkiezingen. De afgelopen maanden wisten maar liefst drie partijen zich de rol van favoriet toe te eigenen. De laatste peilingen beloven een bloedstollende ontknoping. Maar wie zaten er achter deze campagnes? In deze derde editie van de Wahl-briefing schetst Meines Holla & Partners (MH&P) een profiel van vier *Generalsekretäre*: verantwoordelijk voor de campagne en, indien succesvol, traditioneel beloofd met mooie aanstellingen zoals een ministerspost.

Peilingen (FORSA) 21-9-'21 t.o.v. vorige WAHL-Briefing 31-08-'21

Verkiezingsdag

Duitse verkiezingen vinden altijd plaats op een zondag. Op die dag mag de Duitse bevolking twee stemmen uitbrengen. Met de eerste stem (*Erststimme*) kiezen ze een kandidaat uit hun kiesdistrict (299 in totaal). Met de *Zweitstimme* kiezen ze een partij.

De **stembussen zijn geopend van 8:00 tot 18:00**, maar een groot deel (mogelijk al 40%) van de bevolking heeft reeds gestemd via de post.

Vanaf 18:00 begint dan de verkiezingsavond, met direct al een eerste exit poll. Duitse prognoses staan net als peilingen bekend voor de nauwkeurigheid, dus dit is al een belangrijk moment.

Een belangrijk moment van de avond is daarna de *Elefantenrunde*. Tijdens dit moment, dat plaats vindt rond 21:15, komen de kopstukken van de partijen bijeen om samen te verschijnen op de tv.

Deze *Elefantenrunde*, en de rest van verkiezingsavond zullen zondag te volgen zijn via de grote Duitse zenders: ARD en ZDF.

#duitslandkiest2021

www.meinesholla.nl

De Masterminds

De rol van de secretaris-generaal kent geen directe tegenhanger in Nederland. Doordat de SG mede de verantwoordelijkheid draagt voor de politieke koers van de partij en praktische keuzes die daarmee gemoeid zijn, zijn ze de *mastermind* achter de verkiezingscampagnes.

Paul Ziemiak - CDU/CSU

Paul Ziemiak is een opvallende verschijning binnen de CDU. Met zijn 36 jaar is hij voor CDU-normen jong – de gemiddelde leeftijd van partijleden is rond 60 jaar.

Sinds 2018 is Ziemiak secretaris-generaal. Met zijn aanstelling maakte hij een overstap van het kamp van regeringscritici naar het CDU-establishment: eerder liet hij zich als voorzitter van de jongerenorganisatie van de partij vaak kritisch uit over Merkel.

Binnen de partij heeft hij inmiddels een reputatie opgebouwd als "onmisbare crisismanager". Deze titel heeft hij onder meer verdiend aan de digitale participatievormen voor leden die hij introduceerde tijdens de pandemie. Hij kreeg veel lof, zowel van binnen als buiten de partij, voor de organisatie van het eerste digitale federale partijcongres in januari 2021.

Ondanks een moeizame campagne is hij optimistisch over de kansen voor het CDU: "We willen geen peilingen winnen, we willen verkiezingen winnen".

Volker Wissing - FDP

Volker Wissing – van 2016 tot 2021 minister van Economie en Verkeer in Rheinland-Pfalz – begon zijn carrière bij de FDP als een van de conservatievere leden binnen de partij.

Wissing, die in 2004 voor het eerst in de Bondsdag kwam, heeft naam gemaakt als financieel expert. Soms tot vervelens toe bij het ministerie van Financiën, waar hij 'een halve afdeling' bezig hield met zijn vele vragen. In 2017 werd hij nadrukkelijk genoemd voor Bondsminister van Economie. Die post ging uiteindelijk aan hem voorbij omdat goede vriend en partijleider Christian Lindner de stekker uit de coalitieonderhandelingen trok. Nu, bij de tweede poging, heeft hij het Verkeersministerie – traditioneel voor de CSU – op zijn verlanglijstje staan.

Betekenis voor uw organisatie

Het Duitsland-team van MH&P begeleidt klanten sinds 1994 door het Duitse politieke landschap en helpt ook graag uw organisatie. Neem gerust contact met ons op voor een vrijblijvend gesprek.

Michael Kellner - Die Grünen

Michael Kellner is het brein achter de campagne van de Groenen. Naar buiten toe oogt hij nuchter en toegankelijk, intern is hij hardvochtig. Geen enkele affiche of slogan verlaat

het bureau zonder het kritisch oog van de politicoloog. Als 'Habebcks Mastermind' is Kellner verantwoordelijk voor het podium waarop het tot voor kort zo succesvolle duo Baerbock-Habeck hun resultaten boekt. De recorduitslagen die de Groenen bij recente deelstaatverkiezingen zijn dan ook mede op zijn conto te schrijven.

In tegenstelling tot de oude revolutionaire jaren van de Groenen is Kellner een voorbeeld van de nieuwe generatie binnen de partij, die meer bescheiden is en meer vertrouwt op berekening en tactiek. Deze verkiezingsperiode draait zijn campagnefabriek op volle toeren, met een significant groter budget dan eerdere verkiezingen en een achtkoppig kernteam van ervaren campagnevoerders en experts.

Lars Klingbeil - SPD

Lars Klingbeil is de *generaal* van de SPD. Die titel verdient hij niet slechts vanwege zijn voorliefde voor defensie, als zoon van een beroepsmilitair, maar ook vanwege zijn manier

van handelen. Met een strategisch vooruitziend oog doet hij de concurrentie kortademig lijken en is hij in staat om de hele partij achter zijn campagne te scharen. En als een echte generaal kent hij zijn soldaten: in aanloop van deze verkiezingen sprak hij persoonlijk met elk van de 299 SPD Bondsdagkandidaten.

Klingbeil koos al vroeg voor kamp-Scholz. In de tijd dat de partij bijna uiteenviel en onder partijleiders Esken en Walter-Borjans een ruk naar links maakte, werkte hij met Scholz aan een *Masterplan der Moderaten*. Hij koos voor een centrale positionering, een persoonlijke campagne en een focus op het begrip "respect". Keuzes die Scholz in de peilingen geen windeieren legden.

De naam Klingbeil valt als een van de kanshebbers voor de post van Minister van Defensie. Zijn plannen zijn tegen de traditie van de SPD in, gericht op het verhogen van het defensiebudget. Maar, mocht hij de SPD over de eindstreep trekken als winnaar, dan is de kans groot dat de SPD hem zal volgen in zijn veiligheidsbeleid.